

Den 1. september 2009

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Socialpsykiatrisk Boform Visborggaard den 14. juni 2007

**OPFØLGNINGS-
RAPPORT NR. 2**

J.nr. 2007-1473-062/PH

Indholdsfortegnelse

Ad punkt 3. Bygningsmæssige forhold	2
Ad punkt 3.1.1 Oasen	3
Ad punkt 3.1.4 Hulen.....	3
Ad punkt 3.5 Sammenfatning.....	3
Ad punkt 4.1 Funktionsniveau mv.....	4
Ad punkt 4.2 Medicin, læge mv.....	4
Ad punkt 4.3 Arbejde og fritid mv.....	5
Ad punkt 4.7 Alkohol og euforiserende stoffer	6
Ad punkt 4.8 Vold.....	6
Ad punkt 4.10 Beboerråd (beboerindflydelse mv.)/konfliktråd.....	7
Ad punkt 6.1 Normeringer og sammensætning mv.	8
Ad punkt 6.2 Vikarer og sygdom.....	8
Opfølgning.....	9
Underretning	9

Den 8. december 2008 afgav jeg en opfølgingsrapport om min inspektion den 14. juni 2007 af Socialpsykiatrisk Biform Visborggaard. I rapporten bad jeg om nærmere oplysninger mv. om forskellige forhold.

I den anledning har jeg modtaget en udtalelse af 2. juli 2009 med bilag fra Region Nordjylland, Speciaalsektoren der er et fælles svar fra regionen og Visborggaard.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 3. Bygningsmæssige forhold

Jeg modtog en oversigt over vedligehold og anskaffelser af 1. december 2007 der indeholdt beløb afsat som budgetoverslag. Da disse beløb ikke var spredt ud på de angivne år (2007-2009), kunne det ikke ud fra oversigten ses hvornår de enkelte udgiftsposter var afholdt/skulle afholdes. Jeg bad derfor om nærmere oplysninger om hvorvidt oversigten var den færdigudarbejdede oversigt, og i givet fald hvordan oversigten skulle læses.

Regionen har oplyst at oversigten havde til hensigt at give et overblik over hvordan midlerne til vedligeholdelse bliver fordelt. Oversigten skal ses som Visborggaards interne arbejdsredskab der bliver anvendt som prioriteringsliste over opgaver der ikke kunne afholdes udgifter til i det indeværende budgetår.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad om at blive underrettet om resultatet af det arbejde der var sat i gang for at etablere et beslutningsgrundlag for et erstatningsbyggeri for Visborggaard.

Regionen har oplyst at regionsrådet ved sin beslutning den 17. juni 2008 om at igangsætte dette arbejde bemærkede at fortsat brug og eventuel ombygning af Visborggaard skulle indgå som en mulighed i overvejelserne. En arbejdsgruppe er kommet med en rapport, og Den Administrative Styregruppe anbefalede på et møde den 17. december 2008 at arbejdsgruppens faglige vinkel i det fremtidige tilbud blev godkendt. Styregruppen anbefalede at et erstatningsbyggeri ud fra en faglig vurdering, fastholdelse af personale mv. skulle placeres i Mariagerfjord Kommune (Hobro eller Hadsund), og at såvel beboere, pårørende som personale skulle høres. Denne høringsproces er sat i gang.

Regionen har videre oplyst at den endelige anbefaling til politisk behandling af beliggenheden udarbejdes af regionen i dialog med Mariagerfjord Kommune.

Det fremgår desuden af oplysningerne på regionens hjemmeside fra behandlingen af sagen den 17. december 2008 at der planlægges at bygge på traditionel vis og ikke at opføre byggeriet efter lov om almene boliger mv.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om underretning om det endelige resultat i sagen.

Ad punkt 3.1.1. Oasen

Jeg noterede mig at der ikke forelå konkrete planer om istandsættelse og vedligeholdelse (af toilet- og bade faciliteter) da det var regionens ønske at bygge et erstatningsbyggeri. Jeg henviste til min anmodning ovenfor om at blive underrettet om projektets videre forløb.

Som svar på opfølgning under pkt. 3.5. har regionen oplyst at Oasens badeværelse på grønne gang er renoveret i oktober 2008. Denne renovering er sket efter samme koncept som renoveringen af Kvistens badeværelse der er omfattet af dette punkt, dvs. at der er kommet ny gulvbelægning, nyt vaskemøbel, brusekabine og væghængt toilet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.1.4. Hulen

Jeg bad om kopi af materialet om det påbud Arbejdstilsynet udstedte i 2007 om forbedring af toilet- og bade forholdene i Hulen, og af planen over udbedringerne heraf.

Regionen har henvist til vedhæftet materiale. Det fremgår heraf at Arbejdstilsynet efter besøg den 10. december 2007 udstedte påbud om at fjerne de ergonomiske belastninger ved plejearbejde på badeværelserne i Hulen. Dette påbud er efterkommet ved etablering af et nyt badeværelse. Indretningen heraf er beskrevet nærmere i et notat af 29. oktober 2008.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.5. Sammenfatning

Regionen havde bl.a. oplyst at der var planlagt renovering af det største badeværelse i Kvisten, og at dette arbejde forventedes afsluttet ultimo oktober 2008. Jeg bad om oplysning om hvorvidt denne renovering nu var afsluttet.

Regionen har oplyst at der er kommet ny gulvbelægning, nyt vaskemøbel, brusekabine og væghængt toilet på Kvistens badeværelse.

(Som nævnt under pkt. 3.1.1. er Oasens badeværelse på grønne gang renoveret efter samme koncept).

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.1. Funktionsniveau mv.

Jeg noterede mig at der ikke var planer om at øge kapaciteten på Svalegangen nu, men at det ved erstatningsbyggeri ville være oplagt at have en sådan forøgelse med i overvejelserne. Jeg henviste til min anmodning ovenfor under punkt 3 om at blive underrettet når der var truffet beslutning om spørgsmålet om et erstatningsbyggeri.

Jeg henviser fortsat til dette punkt og har noteret mig at det i referatet fra behandlingen af sagen den 17. december 2008 er anført at der fremadrettet er behov for 40 socialpsykiatriske pladser fordelt med 35 pladser efter servicelovens § 108 og 5 pladser efter servicelovens § 107 på (erstatningsbyggeriet for) Visborggaard – der aktuelt har 46 pladser, heraf 5 på Svalegangen.

Ad punkt 4.2. Medicin, læge mv.

Regionens tidligere udtalelse var vedlagt en skrivelse af 28. april 2008 fra Visborggaard til Hadsund apotek om retningslinjer for bortskaffelse af medicin, og et skema som Visborggaard ønskede at anvende. Der er tale om en skema der skal udfyldes af personalet på Visborggaard og apoteket ved bortskaffelse/destruktion af medicin.

Jeg bad om at få oplyst om fremgangsmåden var iværksat som ønsket.

Regionen har oplyst at denne fremgangsmåde er iværksat.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad om regionens udtrykkelige bemærkninger til omfanget af det psykiatriske tilsyn på Visborggaard – herunder på hvilket grundlag de 2 timers tilsyn om måneden var fastsat.

Regionen har oplyst at der ud over de 2 timers psykiatrisk tilsyn ved fremmøde om måneden er ca. 4 timers telefonisk konsultation om måneden ved den lægefaglige

konsulent der indgår som en del af tilsynet. Vurderingen af omfanget af det psykiatriske tilsyn er foretaget af den lægefaglige konsulent i samarbejde med forstanderen. Regionen er enig i denne vurdering der svarer til de 4-8 timers tilsyn der finder sted på regionens øvrige socialpsykiatriske tilbud.

Jeg har noteret mig at der ud over de 2 timer ved fremmøde tillige er ca. 4 timers psykiatrisk tilsyn som telefonisk konsultation på Visborggaard.

Som nævnt i den endelige rapport har jeg ikke de faglige forudsætninger for at vurdere om psykiatrisk tilsyn i det skitserede omfang (til 46 beboere der alle har psykiske lidelser) er tilstrækkeligt. Jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 4.3. Arbejde og fritid mv.

Terapien lukkede den 1. december 2007 på grund af besparelser på lønudgifter. Jeg bad om at få oplyst om det var planlagt eller ville blive overvejet at åbne terapien igen.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorvidt de forskellige aktiviteter der var adgang til i terapien, nu var helt afskaffet, eller om der er mulighed for at lave (nogle af) de forskellige aktiviteter på afdelingerne.

Regionen har oplyst at der ikke er planer om at åbne terapien igen.

Regionen har videre oplyst at grupperne på skift holder hyggeeftermiddage for alle i huset med hjemmebag i terapiens lokaler. Der har også været filmaftener og bankospil.

Der er desuden svømning og styrketræning på tværs af huset i Hadsund. Endvidere er der fortsat støtte til individuel deltagelse i sportslige eller kreative (musiske) forløb. Der er også indført en tradition med en årlig nytårskur hvor beboerne spiser sammen på tværs af huset.

Derudover har der været afholdt temadage med undervisning for beboere og personale.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.7. Alkohol og euforiserende stoffer

Regionen havde oplyst at alkoholpolitik for beboere aftales i husregler i de enkelte grupper. Hvis der forelå skriftlige husregler for (nogle af) de enkelte grupper, bad jeg om at modtage en kopi heraf.

Regionen har vedlagt husregler for Kvisten og Møllehuset.

I Kvistens husregler er det bestemt at der ikke må drikkes alkohol på hverdage. Fredag og lørdag må der nydes en genstand til aftensmaden, og om lørdagen desuden en genstand til aftenhyggen. Hvis det er aftalt med personalet, og der ikke ændres adfærd, må beboerne desuden fredag eller lørdag nyde en begrænset mængde øl eller vin på værelset.

I Møllehusets husregler er det bestemt at der ikke må indtages alkohol på fællesarealer, dog er særlige lejligheder undtaget.

Den enkelte beboer har som udgangspunkt ret til selv at bestemme om vedkommende vil indtage alkohol, men ud fra ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn kan der fastsættes retningslinjer for indtagelse af alkohol på fællesarealer. Da beboernes værelser er deres private hjem, vil der derimod (normalt) ikke kunne fastsættes restriktioner for beboernes indtagelse af alkohol på deres egne værelser, men der kan indgås aftaler med beboerne herom.

Med disse bemærkninger har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.8. Vold

Jeg bad om at modtage en kopi af den handleplan som Specialsektoren i Region Nordjylland havde udarbejdet om forebyggelse og håndtering af vold og trusler om vold.

Regionen har vedlagt denne handleplan (der blev vedtaget af Specialsektorens Sektor-MED-Udvalg den 19. juni 2008), en evaluering heraf, en vejledning om krisehjælp og retningslinjer for psykologhjælp.

Af handleplanen fremgår det bl.a. at det enkelte tilbud/den enkelte arbejdsplads hvor der er risiko for vold og trusler, skulle udarbejde en handleplan til forebyggelse af vold og indsende denne til Sektor-MED-Udvalget senest med udgangen af 3. kvartal 2008.

Af evalueringen fremgår det at den arbejdsgruppe der blev nedsat med henblik på evalueringen, kun har haft meget få bemærkninger til den handleplan som Visborggaard har udfærdiget.

Det fremgår endvidere at de lokale handleplaner skal indeholde retningslinjer for politianmeldelse, men arbejdsgruppen indstillede i forbindelse med evalueringen bl.a. at der blev udarbejdet et udkast til fælles retningslinjer for politianmeldelse i forbindelse med beboeres vold og trusler mod personalet i specialsektoren.

Arbejdsgruppens indstilling blev godkendt på et møde i Sektor-MED-Udvalget den 18. november 2008.

Jeg har læst materialet igennem og har ingen bemærkninger hertil, men jeg beder om at modtage kopi af Visborggaards handleplan og de fælles retningslinjer for politianmeldelse.

Ad punkt 4.10. Beboerråd (beboerindflydelse mv.) / konfliktråd

Hvis Visborggaard havde udarbejdet skriftlige retningslinjer om brugerindflydelse, bad jeg om kopi af disse retningslinjer.

Jeg bad desuden om en kopi af bruger- og pårørendepolitikken når den var færdigudarbejdet.

Regionen har oplyst at Visborggaard ikke har udarbejdet særskilte retningslinjer om brugerindflydelse da Specialsektoren har udarbejdet en bruger- og pårørendepolitik der er vedtaget af regionsrådet den 16. juni 2009. Regionen har vedlagt disse retningslinjer.

Jeg har noteret mig det oplyste og indholdet af regionens politik på dette område.

Der var planer om psykoedukation for pårørende der imidlertid var udskudt indtil der var tiltrådt en souschef. Jeg bad om oplysning om hvorvidt der nu var tiltrådt en souschef, og i givet fald om psykoedukation herefter var blevet iværksat.

Regionen har oplyst at der nu er ansat en souschef, og at psykoedukation er startet i Kvisten. Et af emnerne er stemmehøring. Visborggaard har indledt en samarbejde med den førende på området og startede en stemmehøregruppe i marts 2009. Alle beboerne på Visborggaard inviteres til at deltage, og gruppen mødes en gang om ugen hele året, undtagen i juli måned. Arbejdet med stemmehøregrupper hviler på et

evidensbaseret grundlag. I forløbet vil såvel beboere som personale deltage i kurset, og underviseren vil fungere som supervisor for personalet der skal stå for stemmehøregruppen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.1. Normeringer og sammensætning mv.

Regionen havde oplyst at en af grupperne arbejdede specifikt med det psykosociale arbejdsmiljø og blev en del af et projekt om rekruttering. Jeg bad om at få oplyst hvad dette projekt nærmere gik ud på.

Regionen har oplyst at projektet udsprang af et regionalt projekt "Etik, dialog og åbne miljøer". Speciaalsektoren havde oprindeligt planlagt at fokusere på rekruttering, men ombestemte sig. Der vil i stedet blive arbejdet med en fælles vision, mission og et fælles værdigrundlag for Visborggaard. Til dette er et nærmere angivet firma hyret til temadage for alle medarbejderne. Disse temadage var gået i gang og skulle fortsætte foråret ud.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad om oplysning om hvorvidt der var planer om at udbrede teamplejeordningen til alle afdelingerne, og om hvordan gruppekoordinatoren udpeges.

Regionen har oplyst at Møllehuset og Hulen er i gang med en proces med henblik på at skifte fra kontaktpersonordningen til teamplejeordningen.

Om udpegning af gruppekoordinatorer har regionen oplyst at disse stillinger opslås eksternt som "sygeplejerske med gruppekoordinatorfunktion", og at der er en almindelig ansættelsesprocedure.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.2. Vikarer og sygdom

Regionen havde oplyst at der ikke foreligger skriftlige retningslinjer vedrørende vikaransættelse. Jeg bad om oplysning om hvorvidt det skulle forstås sådan at de tidligere – så vidt jeg forstod skriftlige – regler fra det tidligere Nordjyllands Amt var bortfaldet ved ikrafttrædelsen af kommunalreformen. I bekræftende fald bad jeg om oplysning

om hvorvidt der stadig blev administreret efter (principperne i) disse regler, og om der var planer om at udarbejde nye regler om vikaransættelse.

Regionen har oplyst at de nævnte regler fra Nordjyllands Amt som der blev henvist til i amtets tilsynsrapport, antages at være de gældende retsregler og overenskomster på området – og således ikke særlige regler som amtet skulle have udarbejdet. Reglerne er derfor heller ikke bortfaldet ved ikrafttrædelsen af kommunalreformen, men er de samme som der administreres efter i dag. De nævnte regler er bl.a. funktionærloven og rammeaftalen om tidsbegrænset ansættelse. Da disse regler i tilstrækkelig grad regulerer området, har regionen ingen planer om at udarbejde yderligere retningslinjer.

Jeg har noteret mig at de regler som der blev henvist til i amtets tilsynsrapport, ikke sigtede til regler som amtet havde udarbejdet, men gældende retsregler og overenskomster.

Jeg har endvidere noteret mig at regionen anser disse regler for tilstrækkelige og derfor ikke har planer om at udarbejde yderligere retningslinjer. Jeg har ingen bemærkninger hertil.

Opfølgning

Jeg afventer underretning om hvad der videre sker med hensyn til spørgsmålet om et erstatningsbyggeri for Visborggaard. Jeg afventer endvidere kopi af Visborggaards handleplan for forebyggelse af vold og trusler og de fælles retningslinjer for politianmeldelse. Jeg betragter i øvrigt herefter sagen om min inspektion den 14. juni 2007 af Visborggaard som afsluttet.

Underretning

Denne rapport sendes til Visborggaard, Region Nordjylland, Specialektoren, Folketingets Retsudvalg og Visborggaards beboere.